

Poradnik naukowca

Jak przygotować dobry abstrakt?

Na podstawie dobrych praktyk
promowanych przez Scribbr
i rekomendacji APA

UNIWERSYTET
ŁÓDZKI

➔ www.uni.lodz.pl

Jak przygotować dobry abstrakt?

Na podstawie dobrych praktyk promowanych przez *Scribbr* i rekomendacji APA

Abstrakt, jakiego oczekują dziś czasopisma i wydawnictwa naukowe, powinien być czymś więcej niż tylko kilkoma zdaniami na temat naszej publikacji czy tradycyjnym „streszczeniem”. Dłuższych abstraktów (lecz niezbyt długich!), o bardziej uporządkowanej strukturze wymagają bowiem bazy danych, dla których istotne jest dobre indeksowanie tekstu. Warto zdawać sobie sprawę, że abstraktu artykułu nie piszemy już tylko dla „żywego” czytelnika.

Stawiany często za wzór styl APA zawiera również wskazówki odnoszące się do konstruowania abstraktu. Przede wszystkim należy traktować go jako podsumowanie artykułu, obejmujące problem badawczy, nasze hipotezy, metody i wyniki badań. Jak sformatować i napisać dobry abstrakt?

1. Formatowanie abstraktu

1.1. Rekomendowana długość abstraktu wynosi maksymalnie 250 słów.

Zwykle nie określa się minimalnej liczby znaków, jednak warto, by abstrakt miał co najmniej 200 słów (choć w stylu APA mowa jest o min. 150 wyrazach) – pozwala to zawrzeć więcej słów i fraz kluczowych, przeszukiwanych przez bazy danych. Abstrakty mające od 200 do 300 słów rekomenduje redakcyjnym czasopism choćby baza Scopus. Dla abstraktów w języku polskim często podaje się objętość w liczbie znaków ze spacjami (zss) – abstraktowi angielskiemu liczącemu ok. 250 słów będzie odpowiadał polski abstrakt o objętości 1600–1800 zss.

1.2. Formatowanie tekstu może być wyraźnie określone przez redakcję lub wydawcę, a jeżeli nie jest, wskazane jest trzymanie się standardów:

- marginesy strony ustaw na 1 cal (2,54 cm);
- nagłówek („Abstract” lub „Streszczenie”) powinien być pogrubiony, wyśrodkowany i umieszczony u góry strony;
- treść abstraktu umieść pod nagłówkiem, bez wcięcia akapitowego;
- użyj czytelnej czcionki, np. Times New Roman (12 pkt);
- staraj się zmieścić w przedziale 200–250 słów.

1.3. Do abstraktu należy dołączyć oddzielne słowa kluczowe – najczęściej od trzech do pięciu.

Są one używane przez bazy danych do indeksowania i pozwalają innym łatwo odnaleźć naszą publikację, dlatego warto wybrać słowa najlepiej odnoszące się do badań, o których piszemy. Formatowanie:

- słowa kluczowe umieść bezpośrednio pod treścią abstraktu, z wcięciem pierwszej linii 0,5 cala;
- poprzedź je słowem „Keywords” lub „Słowa kluczowe” (kursywą);
- zapisuj je małymi literami (wyjątkiem są nazwy własne) i oddzielaj przecinkami;
- nie stosuj kropek po słowach kluczowych.

2. Treść abstraktu

Abstrakt stanowi samodzielny tekst, który dołączony do publikacji, informuje czytelnika o zawartości samego artykułu lub książki. Można pisać go na dowolnym etapie, ale sprawdzić i poprawić zawsze trzeba po zakończeniu pracy z publikacją.

Warto zadbać o uporządkowanie treści abstraktu. W tym celu można wykorzystać przykładowe pytania i odpowiedzieć na nie jednym–dwoma zdaniami:

- **Jakie jest główne zagadnienie poruszane w pracy?** – zarysuj cel badań, pytania, tezy lub hipotezy;
- **Jakie badania zostały przeprowadzone?** – wyjaśnij metody badawcze;
- **Co ustalono dzięki badaniom?** – podsumuj najważniejsze ustalenia/efekty;
- **Jakie wnioski można wysnuć z badań?** – przedstaw interpretację.

2.1. Cele badawcze

- Zaczynij od jasnego określenia problemu badawczego. Jaki problem praktyczny lub teoretyczny rozwiązują Twoje badania? Na jakie pytania odpowiadasz?
- Określ cel swoich badań. Używaj słów opisujących czynności, jakie wykonywałeś/ wykonywałaś, prowadząc badania, np. „analizuję”, „sprawdzam”, „badam”. Możesz używać czasu teraźniejszego lub przeszłego, ale raczej nie przyszłego – odnosimy się do badań, które już zostały przeprowadzone. Zamiast napisać więc: „To badanie ma na celu sprawdzenie zależności między...” – napisz: „To badanie sprawdza zależności między...”.
- Można dodać tutaj krótką informację o kontekście badań, społecznym czy naukowym, ale bez wchodzenia w szczegóły.

2.2. Metodologia

- **Wskaż metody badawcze zastosowane w badaniach.** Najlepiej, by ta część mieściła się w jednym czy dwóch zdaniach. Można zastosować czas przeszły, ponieważ czynności zostały już wykonane np. „Ankietę przeprowadzono wśród pracowników i studentów...”.
- **Nie dokonuj oceny metodologii** – w abstrakcie mamy tylko zapoznać z nią czytelnika.

2.3. Wyniki badań

- **Podsumuj główne wyniki badań.** Możesz używać czasu teraźniejszego lub przeszłego, np. „Analiza wykazała, że...”, „Testy dowodzą...”.
- Nie musisz uwzględniać w abstrakcie wszystkich wyników badań, które bywają przecież złożone. Wystarczy, że podkreślisz najważniejsze ustalenia zaznajamiające czytelnika z Twoimi badaniami.

2.4. Wnioski, podsumowanie

- Na koniec przedstaw główne wnioski, jakie można wysnuć z Twoich badań. Czy i jak udało Ci się odpowiedzieć na postawione pytanie/osiągnąć cel badawczy?
- Jeżeli istnieją znaczące ograniczenia w zakresie Twoich badań lub badania wymagają kontynuacji, wspomnij o tym.

Unikaj cytowania źródeł w abstrakcie! Abstrakt powinien być całkowicie zrozumiały bez odwoływania się do innych źródeł. Odnośniki w abstraktach mogą znaleźć się tylko w wyjątkowych sytuacjach, np. gdy artykuł jest odpowiedzią na inny artykuł lub bezpośrednio nawiązuje do innych badań i bez kontekstu byłby niezrozumiały.

Jeżeli trudno jest Ci zmieścić się w limicie słów czy znaków, polecamy *krótką instrukcję skracania abstraktu*.

Warto pamiętać, że najistotniejszy obecnie jest **abstrakt w języku angielskim** i należy zwracać uwagę na poprawność gramatyczną, np. stosowanie odpowiedniego czasu przeszłego. Jeżeli nie jesteś pewien poprawności napisanego tekstu, zawsze warto skonsultować się z profesjonalistą lub poczytać inne abstrakty ze swojej dyscypliny.

*

Nie wszystkie abstrakty muszą zawierać każdy z wymienionych elementów. Specyfika badań i kształt danej publikacji może implikować zmianę struktury abstraktu, a powyższe instrukcje należy traktować wyłącznie jako wskazówki. Warto pamiętać również, że nadrzędne zawsze pozostają wymagania redakcji czasopism i wydawnictw naukowych lub miejsc, w których deponujemy prace, np. repozytoriów. Mamy nadzieję, że teraz napisanie dobrego abstraktu okaże się prostsze! **Masz jeszcze pytania? Skontaktuj się z nami:** openaccess@lib.uni.lodz.pl